

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การศึกษาอนุภาคกำเนิดมนุษย์และการเปลี่ยนแปลงความหมายสัญลักษณ์น้ำเต้าของ

กลุ่มชาติพันธุ์ลาหู่ ชุมชนบ้านห้วยปลากั้ง ตำบลริมกก อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ชื่อผู้วิจัย : อนันดา สุขวัฒน์ และ อาภิสรา พลนรัตน์

ปีงบประมาณ : 2567

งานวิจัยเรื่องการศึกษาอนุภาคกำเนิดมนุษย์และการเปลี่ยนแปลงความหมายสัญลักษณ์น้ำเต้าของกลุ่มชาติพันธุ์ลาหู่ ชุมชนบ้านห้วยปลากั้ง ตำบลริมกก อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ลาหู่ ในประเด็นของการอธิบายสัญลักษณ์ ความหมาย การเลือกใช้สัญลักษณ์ ที่ปรากฏบนผ้าและการผสมผสานวัฒนธรรมที่ปรากฏบนผืนผ้าของกลุ่มชาติพันธุ์ลาหู่ ชุมชนบ้านห้วยปลากั้ง ต.ริมกก อ.เมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มชาติพันธุ์ลาหู่ชุมชนบ้านห้วยปลากั้ง มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางสังคมตามแบบอย่างสังคมเมืองโดยมีโครงสร้างการปกครองทางสังคมแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ผู้นำเครือญาติ และผู้นำการปกครองในชุมชนซึ่งทำหน้าที่ประสานกับหน่วยงานราชการและชุมชนอื่นๆ สำหรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมพบว่า ลาหู่ชุมชนนี้นับถือคริสตศาสนาก่อนที่จะอพยพเข้ามาในประเทศไทยทำให้มีประเพณีและพิธีกรรมของชุมชนเหลือเพียง 1 ประเพณีคือการกินข้าวใหม่ ซึ่งไม่ขัดต่อหลักความเชื่อของศาสนาคริสต์ เป็นพื้นที่ในการจัดประเพณีและวัฒนธรรมลาหู่ สำหรับด้านสัญลักษณ์ ความหมาย การเลือกใช้สัญลักษณ์ ที่ปรากฏบนผ้าของกลุ่มชาติพันธุ์ลาหู่ พบว่าสัญลักษณ์ที่ปรากฏบนผ้าลาหู่คือลวดลายที่ชาวลาหู่ใช้อธิบายประวัติความเป็นมา ความเชื่อ วิถีชีวิตของบรรพบุรุษลาหู่โดยมีลวดลายดั้งเดิม คือ สัญลักษณ์ที่มาจากสัตว์, สัญลักษณ์ที่มาจากอวัยวะ, สัญลักษณ์ที่มาจากอาวุธ, สัญลักษณ์ที่มาจากธรรมชาติและสัญลักษณ์ที่มาจากพืช โดยสัญลักษณ์ทั้งหมดจะปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่องแต่ละตอนของมหากาพย์การสร้างโลก ‘มู่ผ้ามีผ้า’

การศึกษาศิลปะผสมผสานวัฒนธรรมที่ปรากฏบนผืนผ้าของกลุ่มชาติพันธุ์ลาหู่ พบว่า เทคนิคในการสร้างสรรค์ลวดลายของลาหู่แต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน เช่น การเย็บผ้าแถบเล็กๆ สลับสี การปัก และปะติดผ้าสีต่างๆ เพื่อสร้างลวดลาย จากการอพยพไปตั้งถิ่นฐานในสถานที่ใหม่ รวมถึงการได้ปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มต่างๆ ทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ลาหู่บ้านห้วยปลากั้งได้พัฒนาลวดลาย ให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ในด้านสีและลวดลายโดยนำลวดลายของกลุ่มชาติพันธุ์อื่นมาปรับจนเป็นลายใหม่ รวมถึงการตัดเย็บเพื่อแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่เข้ากับสถานการณ์และความต้องการของสังคมปัจจุบัน

คำสำคัญ : สัญลักษณ์ การเลื่อนไหลทางวัฒนธรรม ลายผ้า ชาติพันธุ์ลาหู่

Abstract

Research Title: Gourd Pattern: A Study of Human Origin Motifs in the Lahu Ethnic Group, Ban Huay Pla Kang Community, Rim Kok Subdistrict, Mueang Chiang Rai District, Chiang Rai Province

Authors: Ananta Sookawat and Abhisara Bolnarattana

Academic Year: 2024

This research paper is a qualitative research study conducted in the Lahu ethnic community of Ban Huay Pla Kang, Rim Kok Subdistrict, Mueang Chiang Rai District, Chiang Rai Province, Thailand. The objectives of the study are: 1) To investigate the motifs of human origin through the gourd tale of the Luha ethic group in Ban Huay Pla Kang Community, Rim Kok Subdistrict, Mueang Chiang Rai District, Chiang Rai Province; 2) To investigate the persistence and transformation of the symbolic meaning of the gourd in the clothing of the Lahu ethnic group in Ban Huay Pla Kang Community, Rim Kok Subdistrict, Mueang Chiang Rai District, Chiang Rai Province.

The research findings revealed that the motifs of human origin in the gourd tale of the Lahu ethnic group in Ban Huay Pla Kang are similar to those found in the stories of many other ethnic groups. These motifs reflect the social development and traditional cultural beliefs of the Lahu ethnic group prior to their adoption of other religious practices.

In the study of the persistence and transformation of the symbolic meaning of the symbolic meaning of the water gourd in the clothing of the Lahu ethnic group, it found that gourds were formerly an important symbol for the Lahu ethnic group. In the past, every Lahu shirt was embroidered with a gourd pattern. However, the Lahu's new beliefs have influenced their traditional beliefs. As a result, the Lahu Black of Ban Huay Pla Kang decided to downplay the importance of the gourd story and symbol in order to conform to the new society that has settled in the area.

Keywords : gourd pattern motifs human origin Lahu ethnic group